

Po pošti prejemam:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " —
četrt " 6 " 50 "
mesec " 2 " 20 "
V upravnštvu prejemam:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " —
četrt " 5 " 50 "
mesec " 1 " 70 "
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnštvu v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.
Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vprejemajo.
Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I, 17.
Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 65.

V Ljubljani, v četrtek 20. marca 1902.

Letnik XXX.

Veleizdaja!

Ali je kje na svetu parlament, v katerem bi bilo mogoče to, kar se je zgodilo v avstrijski državni zbornici? Avstrijski državljani demonstrirajo za tujega vladarja, a ne kot za zaveznika države, ampak kot za sovražnika, katerega vabijo in se mu ponujajo, da naj razdere Avstrijo! Odkrito se ponižuje domača vladarska hiša, a tuji vladar se pozdravlja in odkrito se drznejo podložniki pokazati svojemu vladarju jasni namen, da se ga hočejo iznebiti in stopiti v službo tujcev, da našo državo podjarmi.

Saj to in nič drugega niso nameravali Vsenemci, ko so s svojim načelnikom Schönererjem vpriporili škandalozno demonstracijo prejšnji torek.

Bled je gledal ministerski predsednik pred njegovimi očmi se porajajočo veleizdajo. Pač lahko je bil bled, — saj priznati si je moral, da je avstrijska vladna politika sama največ k temu pripomogla, da je prišlo tako daleč.

Ali ni vlada gojila in podpirala nemško veličje? Ali ni vlada sama Nemcem utrjala vedno zavest, da so oni gospodje v Avstriji? Glejte v pisarne in recite nam, če ni duh nemštva, duh germanizatorični, oni duh, ki je nasproten temeljnemu principu avstrijske države, principu narodne enakopravnosti — vladal med birokracijo in vlada danes bolj nego kdaj poprej? Slovanski narodi so se borili proti njemu, a nemštvo je vedno videlo, da je v očeh birokracije narodna enakopravnost tudi le na papirju — in to jih je povzdigovalo, to jih je napihovalo. Nemški živeli je prišel do zavesti, da je on nad vlado, da se mu mora pokoriti vse od najvišjega do najnižjega — in to so zdaj posledice!

Bilo je jasno, da je rovanje proti Rimu hkrati rovanje proti Avstriji. Bilo je od prvega začetka politično gibanje. Kaj je storila vlada proti temu? Pustila je, da je šlo divje dalje vse proti — »klerikalcem!« In zdaj — gre isti tok naravnost in odkrito proti državi, in da bi vlada prav za gotovo vedela, zoper koga se gre, so napadali vladarsko hišo in iz zbornice izražajo svojo pokornost — tujcu!

Na Nemškem se je začel nabirati denar za protiaustrijsko gibanje. Dolžnost vlade bi bila, da bi bila, sklicujoč se na trozvezo, si najodločnejše prepovedala tako politično mahinacijo v državi, katera bi morala kot prijateljica podpirati avstrijske težnje, ne pa jih podirati. Zgodilo se ni nič. Denar se je javno nabiral, nemške vlade so dajale očitno dovoljenje k temu, in pruske marke so teklo čez mejo pred očmi avstrijskih vladnih organov.

Potem so začeli pošiljati čez mejo pruske pastirje. Tuji državljani so razširjali politično gibanje proti v Avstriji v njenem osrčju. Vlada je to videla. Namestu da bi jih poslala čez mejo — jih je priznala in še celo avtorizirala s tem, da jih je priznala kot javne funkcionarje.

In tako je šlo pri vsaki stvari, v velikih in v malenkostnih zadevah. Cimbolj so razsajali Vsenemci, več so dobivali od vlade. Zdaj je prišel konec: Avstrijska vlada mora poslušati v drž. zbornici, da ti ljudje, katere je tako skrbno negovala, vpijejo: Heil den Hohenzollern!

Radovedni smo, ali bodo odločilni faktorji zdaj izprevideli, kam so pride na ta način. Ljudstvo to uvideva. Dokaz so

nam dunajske občinske volitve, pri katerih je krščansko ljudstvo zopet popolnoma porazilo veleizdajalske generale z njihovimi židovskimi, liberalnimi in soc.-dem. pomagači. Če je to mogoče v politični areni, kjer so strasti najhujše, zakaj bi ne bilo mogoče pri vladi, katera mora vendar pred vsem gledati na korist celokupne avstrijske države?

Državni zbor.

Dunaj, 18. marca.

Nemška vzajemnost.

Prva točka današnje seje je bila razprava o začasnem dvamesečnem proračunu. Načelnik proračunskega odseka dr. Kathrein namreč predlaga, naj zbornica prizna nujnost temu predmetu, kar se tudi zgodi. Oglašeni so bili Kubr, Schönerer, Rieger, Hortis, Klofač in Kubik, in sicer vsi proti nujnosti.

Češki agrarec Kubr je v češkem jeziku govoril proti vladi ter izjavil, da hoče s somišljeniki glasovati proti provizoriju.

Za njim nastopi Schönerer, ki je s svojim današnjim govorom prekosil samega sebe ter ostale nemške stranke spravil v največjo zadrego. Schönerer je rekel približno:

Prvemu govorniku ne odgovorjam, ker je proti določbam poslovnega reda govoril v nerazumljivem jeziku. Mi vsenemški poslanci smatramo za svojo dolžnost, da že v tem trenutku izpregovorimo resne besede o jezikovnem vprašanju. Pazljiv politik more zaslediti, da se za kulisami pletó stvari na škodo nemškemu narodu. V tem nas potrjuje dejstvo, da so vsi nemški poslanci z leve strani v proračunski razpravi govorili jako zmerno. (Vsenemci pritrjujejo). To je pač naravno, ker vlada še sedaj ne pokaže prave barve v narodnih vprašanjih, in ker so mnogi birokrati le Avstrijci z nemškim občevalnim jezikom, a ne pravi Nemci. In kaj naj stori vlada, če že nemške stranke roke križem drže. Vlada tudi ne odgovarja na naše interpelacije, tako n. pr. glede spomenika knezu Bismarcku v Hebu, glede dvojezičnih napisov, spravnih obravnav, nemškega drž. jezika, češkega ministra. (Smeh na desnici, odobravanje mej Vsenemci.) Vprašali smo tudi, kdaj odstopi poljedelski minister, pa nobenega odgovora!

In če mi navdušujemo za nemški narod, potem pridejo možje iz nemške ljudske stranke — kakor n. pr. Prade — ter nam očitajo megalomanijo. Toda mi smo in ostanemo zagovorniki vsenemške ideje in politike in nočemo ničesa slišati o avstrijski realni politiki. Dr. pl. Derachatta pa je v grudnu odgovarjal glede nemškega drž. jezika: Kako je mogoče zakonito uveljaviti nemški državni jezik brez čeških glasov, to mi je uganka! Torej voditelj velike nemške stranke pričakuje v narodnem vprašanju pomoči od narodnih nasprotnikov! (Čujte, čujte!) To pomoč mi Vsenemci odločno odklanjamo. (Smeh mej Čehi.) Ako mi sprožimo vprašanje nemškega drž. jezika, od nemških strank ne dobimo odgovora, ali pa izgovor: Obrnite se na zvezo načelnikov! Toda z lučjo bi moral iskati politika, ki bi verjel, da načelniki levičarjev branijo nemške koristi. (Pritrjevanje Vsenemcev.) Govornik izmeje nemške ljudske stranke je nekoč imenoval kršč. socialce naj-surovejšo stranko, in vendar ima mej na-

čelniki levice voditelj kršč. soc. stranke največji vpliv. Kršč. socialisti so federalisti, zato tudi izdajice nemštva. (Burna pohvala mej Vsenemci.) Če Čehi preté, da hočejo zabraniti nemški državni jezik, odgovarjamo jim mi, da bomo toliko časa zaprečevali rešitev jezikovnega vprašanja, dokler ni zagotovljen državni nemški jezik. (Vsenemci ploskajo, kakor za stavo.) Ne vem, zakaj nemški poslanci odlašajo s tem vprašanjem, saj jih je mnogo v zbornici, čeravno ne toliko, kolikor bi jih morali imeti. (Smeh na desnici. Vsenemci ploskajo. Posl. Hofica: Dober dovtip!) Schönerer: To ni dovtip! O narodnih vprašanjih govorim vedno resno. Če pa tam na levi govoré o narodnih vprašanjih, zdi se mi vedno, da slišim grom v gledališču. Tako tudi češki poslanci igrajo le komedijo. (Dr. Eisenkolb: Narod druge vrste!)

Schönerer: Želim, da bi nemški poslanci pokazali pravo barvo. Sodim, da ne mislijo resno o nemškem državnem jeziku. A prva točka našega programa je: Državno-pravna zveza Avstrije z Nemčijo. Mi nasprotujemo vsaki vladi, ki ne prizna tega programa. Ako je res, da je predsednik zbornice k redu poklical dr. Eisenkolba, ker je v zadnjem govoru slavil prusko vladarsko hišo, zato končam v svojem in svojih tovarišev imenu: Hoch und Heil den Hohenzollern.

V prvem trenutku so vsi poslanci osupnili. Ko pa začno vsenemški poslanci ploskati, nastane v zbornici velik krik. Mnogi kličejo »pfui«, drugi se jeze, nekateri smejejo. Posl. Choc glasno poje: »Heil Dir im Siegeskranz« ter maha z obema rokama, seveda v zasmeh Vsenemcem.

Posl. Stein kliče predsedniku: »Čakamo, da nas kličete k redu! (Nov vihar.)

Soc. demokrat dobi besedo in hoče govoriti. Posl. Hofica pa kliče: No, gosp. predsednik, kaj rečete na to?

Predsednik: Posl. Schönererja kličem k redu, ker je s svojim zadnjim stavkom razžalil vsakega rodoljuba. (Vsenemci na vse grlo kličejo: Heil! Posl. Stein: Hurrah die Hohenzollern! Velik nemir, večina zbornice ploska, da je predsednik zavrnil Schönererja.

Ko je soc. demokrat Rieger mej velikim šumom dovršil svoj govor, oglašil se dr. Kramar, ki je mej viharjem odobravanjem zavračal Schönererja. Rekel je: Danes je Schönerer javno v zbornici razvil svoj vsenemški program. (Schönerer kliče: Saj ga nikdar nisem prikrival in tajil!) Dr. Kramar: In ta program, ki ga podpirajo nemške stranke hoté ali nehoté, se mora končati s klicem, ki smo ga slišali. Govornik pozivlja nemške stranke, naj pokažejo svojo barvo, ali se strinjajo s Schönererjem. Dr. Kramar kliče tudi vladi: To je sad Vaše spravljive politike! Min. predsednik dr. pl. Körber je bil vidno v veliki zadregi, kaj bi odgovoril. Molčal je, in to je bilo tudi najboljše, ker sicer bi bil nastal nov vihar.

Mej tem pa se je vršil drug zabaven prizor v zadnjih čeških klopih. Schönerer je namreč mej Kramarjevim govorom večkrat glasno zaklical. Češki poslanec Reichstädter mu je odgovarjal. Vsenemški poslanec Stein zakliče Reichstädterju, ki ima zamorske lase: Molčite, Vi črni piskrovezec! Češki posl. dr. Dyk: Vi ste nesramnež, ki ne spadate v to zbornico. Stein: Vi ste nesramnež, sicer pa govoriva izven zbornice.

Dr. Dyk: Z Vami sploh ne govorim. Berger: Hočete zaušnico?

Pospšil: Kdo ponuja zaušnice? Jaz jih tudi delim, če hočete!

Fresl kliče: Mir, ven z njimi!

Ves čas je bil velik krik in nemir v zbornici. Posl. Stein hoče baje dr. Dyka pozvati na dvoboj, a ta mu bržčas odgovori z ovadbo na drž. pravdnštvo.

Ko se nemir nekoliko poleže, pripoveduje dr. Hortis zopet svoje romane o tržaških razmerah. Ko je bila razprava o provizoriju končana, odgovarja dr. Derachatta v stvarnem popravku, da so on in somišljeniki ravno tako dobri Nemci, kakor Schönerer, le da z glavo ne silijo skozi zid. Radi bi nemški drž. jezik, ko bi imeli dvetretjinsko večino. V istem smislu odgovarja dr. Funke v imenu nemške napredne stranke. Vsenemci se mu posmehujejo. Mnogi češki poslanci kličejo: Hoch Feuerwehr!

Danes se je torej zopet pokazala nemška vzajemnost. Na eni strani Schönerer, ki naravnost pove, kaj hoče; na drugi strani nemški diplomatje, ki ne vedo, kako bi vedno plašč obračali po sapi.

Poročevalec dr. Kathrein na ves glas najodločnejše ugovarja, da se v avstrijski zbornici čujejo glasovi, kakor Schönererjev. Zato zakliče: Pozivljam vse stranke: Živio, živio, živio cesar Franc Jožef! (Burni »hoch«-klici in ploskanje.)

Glasovanje o provizoriju pa je vlado iznenadilo. Poročevalec dr. Kathrein je namreč predlagal tudi tretje branje. Ta nujni predlog pa ni dobil dvetretjinske večine in bode morala zbornica te dni šele glasovati tudi v tretjem branju. Režiserji so premalo skrbeli za točno igro!

Visoke šole.

Nato je zbornica nadaljevala razpravo o visokih šolah.

Vsenemec Berger je poslušen učencu svojega učitelja Schönererja, katerega je skušal zagovarjati s tem, da tudi avstrijski cesar večkrat napije svojemu zavezniku, nemškemu cesarju. S tem dokazom pa Berger ni ublažil Schönererjevih besed in namenov.

Dr. Erler je zagovarjal znanega profesorja Wahrunda ter »prosto vedo« proti »klerikalcem«. Taka visoka veda in znanost se ne strinjati z napadi na politične stranke. Kakor ima dr. Erler pravico zagovarjati svoja liberalna načela, isto pravico imajo tudi poslanci drugih strank.

Dr. Hortis pa sedaj čita dolgo razpravo o potrebi italijanskega vseučilišča. Poslušajo ga le njegovi ožji tovariši. Kakor kaže, morda še danes ne bode končana razprava o visokih šolah.

Grablje v Idriji.

Koncem včerajšnje seje je poljedelski minister baron Giovanelli odgovarjal na razne interpelacije. Mej drugim je odgovoril tudi na interpelaciji posl. dr. Šusteršiča in tovarišev ter dr. Ferjančiča in tovarišev zastran znanih lesenih grabelj v Idriji. Rekel je mej drugim: V Idriji so bili meseca avgusta in novembra sicer veliki naliivi, toda v interpelacijah so bili vendarle prečno opisani. Grablje se niso zlomile, ampak le nekateri zobje in je bilo odplavljenih le 82 km. lesa. Vsed povodnji je sicer voda udrla v kleti in pritlične prostore, toda škoda ni velika. Odškodnina se je izplačala v primerni visokosti od državne uprave, da prebivalstvo ne trpi škode. Ako je bil promet na okr. cesti ustavljen in se je zrušil

zid pri pokopališču, to ni v zvezi z grabljami.

Te grablje so v Idriji že 350 let. Ker so nekaj hiš postavili preblizu grabelj, je v zadnjih 50 letih ob povodnji res voda udrla v hiše ter napravila neprimernost. Poljedelsko ministerstvo se je s tem vprašanjem že večkrat bavilo, a prepričalo, da bi bila za prebivalstvo še večja nevarnost, ko bi se grablje odpravile. Te grablje so nekaka dolinska zapora, ki drži oba bregova, na katerih so zidane hiše. Če se grablje odpravijo, trebalo bi druge obrambe in sicer na stroške dotičnih hišnih posestnikov. Ko bi se plovba lesu do Idrije opustila ali grablje prestavile do Bele, imel bi erar za prevažanje lesa na leto do 45.000 škode. Ta škoda pa ni primerna koristim, ko bi se v Idriji grablje odstranile. Sprožila se je misel, naj bi se od Fežnarja do Idrije napravila ozkotirna električna železnica.

Ta misel se sedaj presoja, a malo je upanja, da bi se ta načrt mogel izvršiti. Vlada bi sicer rada odstopila stavbišča za razširjenje mesta, toda te grablje so na takem kraju, kjer sploh ni zdravo in ne varno graditi hiše.

Kar se tiče ceste ob strugi Idrije, je ta cesta predmet sam za-se. Po tej cesti se uvažale nekaj lesa, da ne gre ves po vodi do grabelj. Sicer pa sem ukazal, pravi minister, da se izvrše pri grabljah nekatere poprave in tako povodnji zmanjšajo. Upam, da bode ugoden uspeh.

Iz državnega zbora.

V včerajšnji seji je odgovoril min. predsednik mej drugim na interpelacijo posl. dr. Šusteršiča glede volitev v okrajno bolniško blagajno v Kranju. Vsebinsko odgovora objavimo prihodnjič. — Budgetni provizorij je bil sprejet v tretjem branju, ker je bila zanj dvotretjinska večina. Potem so prišli na vrsto »visoke šole«. Govorili so: naučni minister o Wahrundu in Ehrhardu, potem posl. Plantan o vseučilišču za Ljubljano, dalje Skedl, Zacek in Czaykowski. Pri glasovanju obveljajo vsi paragrafi brez premembe, torej tudi postavki za češko in nemško tehniko. — Nato pridejo na vrsto »srednje šole«. O celjski gimnaziji sta govorila contra Stürgh, pro pa vitez Berks, ki je v svitli luči pojasnil neosnovane in predrzne zahteve Nemcev ter obširno opisal nujno potrebo obstoječih slovensko-nemških vsoprednic v Celju. Koncem svojega izbornega govora je govornik apeliral na čut pravičnosti. Obširneje vsebinsko njegovega govora objavimo prihodnjič. Nato je bila razprava o tej točki prekinjena in se nadaljuje danes ter morda tudi že završi.

Volitve na Dunaju.

Tudi včerajšnjega izida so kršč.-soc. lahko veseli. Vršile so se volitve za II. razred v občinski zastop ter v okrajno zastope. Pri občinski volitvi so zmagali s štirimi od petih kandidatov, le mandat v Leopoldovem mestu so si zopet priborili židovski liberalci. Posebno stanje obeh strank v tem razredu je torej nepremenjeno. Izvoljeni so kršč.-soc. podžupan dr. Neymayer, vitez Findenigg, Costanoble in Strasser. — Nasprotno so si pa kršč.-soc. na novo priborili okr. zastop Alsergrund, ki je bil dosedaj v nasprotnih rokah. Istotako so seveda prodri v vseh drugih okrajnih zastopih. Zmagali so torej pri včerajšnjih volitvah z 31 kandidati, mejtem ko so židovski liberalci samo z enim mandatom odšli z volivnega bojišča. Udeležba pri volitvi je bila včerajšnji dan nekoliko boljša, kakor v tretjem razredu, a pokazalo se je tudi tu, da so se pomnožile kršč.-soc. vrste. V tretjem razredu se je pomnožilo število kršč.-soc. glasov od 75 na 89%.

Tirolski namestnik baron Schwarzenau in Italijani.

Minulo nedeljo je imel novi tirolski namestnik na nekem banketu v Tridentu pomenljiv govor o razmerju vlade do Italijanov. Rekel je mej drugim: Našel sem tu mnoge koristne in življenja zmožne naprave, ki jih moramo ščititi in varovati. Mesto Trident je mogočno prošinjeno z du-

hom velikega naroda, s katerim je zvezano po jeziku, kulturi, umetnosti in vedi, obenem pa udano in zvesto oblastvom. Vidim, da mesto ni zanemarjeno in zapuščeno, kakor sem, žal, večkrat moral čuti, marveč, da je varuje in ščiti vlada, ki vedno rada upošteva upravičene želje. Trenotek seveda ni še prišel, vendar bržkone ni več daleč, ko se bo lahko le z resnim, duševnim in gospodarskim delo skrbelo za javni blagor. — Iz teh besed sklepajo razni nemški listi, da se v kratkem doseže sporazumljenje mej vlado in italijanskimi zastopniki, in so radovedni, pod kakimi pogoji se sklene ta nova sprava.

Z južno-afriškega bojišča.

Po zadnjem sramotnem porazu vlada med angleškim prebivalstvom velika nejevolja. Na mnogih krajih države se prirejajo shodi, na katerih se predlagajo in z velikim navdušenjem vsprejemajo resolucije v prilog konca vojske.

Predlogi, ki jih vsebuje naznačena resolucija, so mej drugim naslednji: Sklene naj se premirje, v katerem pa naj vztrajata obe armadi oboroženi in na svojih pozicijah, dokler začasna vlada kaj drugega ne ukrene. Obenem naj se sestavi taka provizorična vlada, ki naj sestoji iz sedmih članov: 3 Burov, 3 Angležev ter predsednika, ki naj ga imenuje prvi avstralski minister, ali mejnarodno razsodišče ali pa predsednik severoameriških zveznih držav. Bursko zastopstvo bi tvorila dva delegata iz Transvala in eden iz Oranje države, anglesko pa po en zastopnik angleškega, kapekega in natalkega parlamenta. Ujetniki se morajo takoj oprostiti in dovoliti z obeh strani popolna amnestija. Začasna vlada se sestavi za dobo 18 mesecev in ima v tej dobi izvršujočo oblast. V dvanajstem mesecu se priredi v obeh republikah glasovanje, ki se ga smejo vdeležiti prebivalci, ki so pet let pred vojsko že bivali v burskih republikah. Glasovalo naj bi se o predlogih provizorne vlade. Predlog, ki se zanj izreče pet osmin volivcev, obvelja; o ostalih predlogih se po preteku enega meseca vrši novo glasovanje. Ko so sprejeti vsi predlogi, nastopi nova trajna vlada. — Najvažnejši mej omenjenimi predlogi bo oni, ki določa status quo ante.

S temi nasveti se bržkone ne bo strinjala angleška vlada, še manj pa Buri, ki bi bili v manjšini v provizorni vladi.

Iz brzojavk.

Izjemno stanje v Trstu se po izjavi Malfatija odpravi še pred Veliko nočjo. — Volitev v delegacijo in kvotno deputacijo se izvrši v poslanski zbornici po Veliki noči. — Načrto davku na vožne karte pride v razpravo takoj po velikonočnih počitnicah. — Češki deželni zbor se snide bržkone 16. junija k nekajdnevnu zasedanju. Ko bi se do tega časa dosegla sprava, bi prišel tedaj v Prago ministerski predsednik Koerber. — V hebsko trgovinsko zbornico se bili izvoljeni zopet sami liberalni kandidati. — Ruske šole v Palestini. Sultan je podpisal odlok, s katerim se potrjuje 87 ruskih šol v Palestini. Do tega je pripomoglo bivanje tajnika Hitrovo v Carigradu. — Cecil Rhodes se hoče vključiti svoji skrajno nevarni bolezni prepeljati v Anglijo. Zdravniki mu bodo seveda odsvetovali. — Albanci so napadli uradno poslopje v Filatieu blizu Janine. Ubitih in ranjenih je več orožnikov in Albancev. — Demonstracija v Petrogradu. Pred katoliško cerkvijo so priredili razni elementi večjo demonstracijo. Bili so tudi vmes dijaki in delavci. Prijeli so do 100 oseb, mej temi zastavonošo. Nekaj ubitih in ranjenih. — Metropolit Czuperkowiez umrl. Dne 18. t. m. je v Cernovicah umrl 78letni grško-vzhodni metropolit Czuperkowiez. — Protipri seljevanju avstrijskih Slovanov v Prusijo se je v Draždanih osnoval poseben odbor. — Ministerska kriza v Srbiji. Ministerski predsednik Vukić je včeraj kralju podal ostavko celega kabineta. Povod temu skrajno neugodni finančni položaj. — Križ in budimpeštansko vseučilišče. Deputacija, broječa 30 katoliških vseučiliščnikov, je prišla k rektorju budimpeštanskega vseučilišča in mu je izročila memorandum, v ka-

terem zahteva, naj se v sobe, kjer se preda, zopet obesijo križi. Rektor je rekel, da memorandum ne sprejme kot rektor, pač pa kot privatnik in se bo kot privatnik za zadevo zanimal. — Bothov svak ujet. Angleži so ujeli Bothovega svaka generala Cheny Emeta. — V Albanijo je Turčija poslala 35.000 vojakov. — Prusko nasilstvo. Vladni odlok prepoveduje nadaljnje študije na vseh višjih šolah v pruski Sleziji in v Poznanju vsem slovanskim dijakom, ki so podaniki drugih držav. Stevilno izgnanih slovanskih dijakov znaša 650. — Na Ruskem vre. Pri dijaških nemirih 16. t. m. so v Petrogradu dijaki nosili rudeče zastave s hujskajočimi napisi. 45 dijakov je obsojenih vsak na trimesečen zapor. V Moskvi je aretiranih 21 častnikov, ki so se branili povedati vojakom naročilo, naj streljajo na demonstrirajoče dijake. Med ruskimi častniki se širi manifest, ki končuje z besedami: »Doli z vlado in dvorno družbo, ne smrt brat m in sestram«. Tudi v Varšavi so bile demonstracije. — Angleška spodnja zbornica je v drugem branju sprejela postavbo o upeljavi starostnega zavarovanja. — Nizozemska vlada pošlje v Južno Afriko oddelke »rudečega križa«. — Volivna reforma v Belgiji. Ministerski predsednik Smet de Nayer je izjavil soc. vodji Smeetu, da vlada privoli v revizijo ustave, če opozicija zagotovi normalno delo v zbornici, ter da je voljna uvesti občno enako voliv. pravico, če se ista dovoli tudi ženskam. — Kriza v Spaniji rešena. Kraljica je včeraj podpisala dekret, s katerim se imenuje novo ministerstvo: Sagasta predsedstvo, Almodovar zunanje, Moret notranje zadeve, Montilla pravosodje, Rodriguez finance, general Weyler vojno, Veragua mornarico, Romanones nauk, Canalejas poljedelstvo.

Književnost in umetnost.

»Marjetice«.

nabrane nežni mladini. Uredil in založil Al. Merhar. Cena brširanemu izvodu 30 kr., kartoniranemu 40 kr., v platno vezanemu 55 kr., elegantno vezanemu pa 90 kr. Naroča se v ljubljanskem semenišču.

»Pozdravljena prva cvetica pomladi«, vzklilne človek, ko dobi to knjižico v roke. Vsak književni pojav na Slovenskem je gotovo zanimiv in zanimiv tembolj za tistega, ki ima dolžnost, da oskrbuje in posojuje mladini knjige. Saj se vendar dokaj dika in precej knjig izide vsako leto. Vendar — bomo odkritosrečni — če leto in dan zabaja isti deček v knjižnico, skoro poteče zaloga knjig, ki mu jih lahko daš z mirno vestjo in prepričanjem, da si mu dal nekaj dobrega in lepega. No, hvala Bogu, letos je obogatil. — faktično obogatil, ne samo pomnožil, mladinsko slovestvo naš ljubljani škrijanček gospod Merhar s svojimi tremi tovariši. Iz knjige veje tako veder, lehak in ljubko božajoči duh, kot bi pomladna sapica igrala s kodri nežne glave. Merhar, Arko, Stržaj in Orehek so moderni pisatelji. Naj reče kdo, kar hoče, tudi v moderni je mnogo dobrega in lepega. Barimo spise tega istega smotra izdane pred desetimi leti — in jih primerjajmo s temi. To je čisto nekaj drugega. Ta slog, kompozicija, ta blesteči jezik, te prispodobne, opisi, način pripovedovanja — to je moderno. Ta gibčnost se ne da več viliti v staro pero, ta mora biti s tokom in duhom časa vcepljena v kri, vsešana v dušo in vsak poznavatelj slovestva mora priznati: to je mehko, graciozno, pomladno, to je dete naše dobe — a ne bolno, ne jokavo in bledično — to je zdravo, živo in razposajeno — dete nove dobe. Merharja — znanega Srdarja Sardenko — prištevamo pravično med prve slavljene sedanjega časa. Pesem narediti — seveda ni težko. Pesem z idejo, z obliko — vse to se napravi. Toda pesem, če jo zagledaš tiskano kot tako — še ni pesem. Lahko je, da ne moreš nič očitati — prebral jo boš, a ne boš je bral. Toda Merhar je pesnik kateksohen — on je rojen tak, on zapoje — in srce uživa, par kitic ti spiše in pred tabo je jasno in vonjivo, kot bi šetal po vrtu sredi vijolic. Prešerna občudujemo, v Gregorčiča smo bili zaljubljeni — in do cela smo prepričani, da se vse, kar nosi rahlo in čuteče srce v prsih, zaljubi v Merharjevo muzo.

O posameznih pesmicah ne govorimo. Tu velja samo: kupi, vzemi, beri!

Tudi prozaški spisi so vsi prav lepi. Prava poezija v prozi so »Citrončkov pravljice« (Merhar), lepa je Perkotova »Zibelka«, ljubko vzgojivna je Stržajeva povest z »Godičevega pašnika«.

Sploh v vseh spisih je lepa ideja in lep nauk, ki je pa podan tako naravno in neprišiljeno, da se kar čudimo.

Zato zavestno in s prepričanjem pripomočimo to knjigo. Kupi knjigo in podari jo prvemu šolarčku, ki ga srečaš. Dobro delo boš storil in mlado srce ti bo hvaležno. Naj že mine tudi pri nas tista stagnacija, da se sploh vsaka nova knjiga kupi le od par sto ljudi, ki vedno in vselej kupijo, dasi so mnogi izmed njih gmotni reveži. »Marjetice« zaslužijo, da se jim najbolj razširijo med mladino. Finžgar.

Ljubljanski občinski svet.

Občinske volitve.

V seji preteklega torka se je določil čas letošnjih dopolnilnih volitev v občinski svet. Letos izstopi iz obč. sveta v III. razredu pet občinskih odbornikov, namreč občinski svetniki Dimnik, Kenda, Prosenc, Turk in Tosti Iv.; iz II. vol. razreda izstopijo trije obč. svetniki: dr. Požar, Svetek in Gorše; v I. razredu izstopita iz obč. sveta Bleiweis in Groselj, treba bo pa voliti v obč. svet v prvem razredu tudi dva obč. svetnika namestu umrlega Iv. Gogole in odstopivšega dr. Hudnika. Notar Plantan še ni odstopil. Občinske volitve se bodo vršile dne 21. aprila za III. razred, dne 23. aprila za II. razred in 25. aprila za I. vol. razred od osme ure zjutraj do ene ure popoldne. Volitve se bodo vršile v »Mestnem Domu«. III. in II. volivni razred bodeta volila v dveh oddelkih.

Nov meščan.

V roke županove je storil obljubo novosprejeti meščan mizarski mojster gosp. Fajdiga. Obljuba novosprejetega meščana g. Beliča se je radi g. Beličeve bolezni odložila.

Nič — za višjo trgovsko šolo.

Trgovska in obrtna zbornica kranjska je prosila za prispevek k bodoči višji trgovski šoli. Znano je, kako je časih za razne stvari imel obč. svet radodarno roko in upali smo, da bode tudi tu takoj odločil kak prispevek. Finančni položaj pa mu menda tega več ne dopušta. Izrekel je, da je načeloma za podporo, ne da pa nič, »ker se še ne ve, koliko bo vseh stroškov za vzdrževanje višje trgovske šole« in se tudi ne more še izreči za preskrbitev stanovanja. Prispevek občine se bo določil, ko bo šola otvorena. Prvo leto se bode — tako se je reklo — višja trgovska šola morala zadovoljiti s prispevki dežele in trg. zbornice. Za višjo trgovsko šolo se utegne dobiti prostor v novem poslopju državne obrtne šole in obč. svet je izrekel željo, naj bi se ti dve šoli združili pod eno streho.

Ubogí Barjani — nepremočljive čepice.

Mestni šolski svet je izrekel željo, naj bi se ubogim šolskim otrokom na Barju preskrbelo opoludansko hrano. Obč. svet je dotično prošnjo odbil, pač je dovolil okoli 2900 kron za nove naprave v šoli pri sv. Jakobu, med drugim tudi za »nepremočljive čepice«, katere bodo rabile učence v kopeli.

Razno.

Obč. svetnik Žužek se je oglasil za nujno poročilo o parcelaciji nekega Treotovega posestva, na katerem namerava gosp. Treo zidati dve svoji hiši. Ker je občinski svetnik g. Stare ugovarjal nujnosti, odložiti se je moralo poročilo do prihodnje seje. — Gdč. Ani Gorupovi se dovoli od 1. marca t. l. naprej 40 kron stalne mesečne učiteljske nagrade. — Poročilo o porabi raznih dotacij se odobri. — Ponudba komende nemškega viteškega reda v Ljubljani, tičeče se pridobitve javnega sveta na Cojzovi in Emonski cesti, se odobri. Župan na to proglasi — tajno sejo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. marca.

Deželni predsednik baron Hein

se je z gospo soprogo podal na Tirolsko.

Osebnosti.

Gospod dr. Iv. Žmavc v Pragi odpotuje te dni v Pariz in London, da po naročilu češke akademije cesarja Frančiška Josipa za znanost, slovestvenost in umetnost prouči organizacijo državnoznanstvenih in narodnogospodarskih učilišč tamšnjih. — Gospod dr. M. Keršovani zapusti sedaj, po 28 letih uspešnega delovanja, kirurški oddelek v goriški bolnici usmiljenih bratov. Na njegovo mesto pride dr. Weinlechner, sin znanega dunajskega kirurga. — Igralka na srbskem dvornem gledališču, Slovenka Vela Nigrinova, bode 4. aprila in naslednje dni gostovala na hrvaškem gledališču v Zagrebu.

Premembe v kranjskem učiteljs-

stvu. Nadučitelj g. Ant. Požar na Trati je premeščen v Mirno peč. Proviz. učiteljici gdni Marija Vider v Loškem potoku in Gabriela Lukanc pl. Savenburg ter pro-

vizorična učiteljica g. Fr. Erker v Ormožnjicah in Anton Lenarčič v St. Vidu nad Ljubljano so postali na dosedanjem mestu definitivni. Učitelj g. Julij Slapnik v Lešah je imenovan za nadučitelja v Vođicah, učiteljica gđna Ernestina Rekar v Št. Rupertu je premeščena v Krško, učitelj-vodja v Droru g. Štef. Jelenec je postal nadučitelj istotam.

Učiteljske premembe na Štajerskem. Nameščeni so bili: kot nadučitelj v Poličanah defin. nadučitelj g. Jos. Svetlin v Makolah, na slov. šoli v Ormožu defin. učitelj g. Jos. Rajsp istotam, v Žalcu ondotni defin. učitelj g. Ant. Petriček, v Št. Andražu nad Polzelo defin. učitelj gosp. Herm. Brence v Šmartnem pri Gornjem gradu; kot učitelj-vodja pri Sv. Emi defin. učitelj in vodja g. Iv. Krajnik iz Št. Jošta na Kozjaku; kot učitelji oz. učiteljice: v Žalcu defin. učitelj g. Fr. Pristovšek v Skalajah, v Šostanju ondotni proviz. učitelj g. Iv. Lukman, v Polzeli defin. učitelj g. Henr. Karničnik v Makolah in defin. učiteljica gđ. Joz. Kodermann v Terpanjah, v Dramljah proviz. učiteljici gđni Pavl. Mrevlje in Ljudm. Mesar, v Št. Vidu pri Ponikvi ondotni prov. učiteljici gđni Ter. Sajovic in Ana Kalšek, na dekliški šoli v Smarju pri Jelšah ondotni prov. učiteljici gđni Fel. Mach in Leop. Hočevnar, v Tinjah ondotna prov. učiteljica gđ. Gabr. Tisolitsch, na šoli v Poličanah defin. učiteljica gđ. Iv. Kralj v Središču, v Makolah ondotna prov. učiteljica gđ. Roza Miklavec.

Promoviran bode 22. t. m. na dunajskem vseučilišču doktorjem zdravilstva gospod Dragotin Perničič, član »Danice«. Iskreno čestitamo!

Ljubljanske občinske volitve se bodo vršile, kakor naznanjamo v poročilu iz občinskega sveta, dne 21., 23. in 25. aprila. Poroča se nam, da nekateri že stikajo za pooblastili s pretvezo, da jih pošilja »kato-liška stranka«. Naša stranka ni nikogar poslala pobirat pooblastil. Volivke naj za sedaj pooblastila nikomur ne izročijo!

Prodaja mleka. Vsled interpelacije posl. Vencajza in Povšeta je trgovinski minister Call naročil kranjski vladi, naj potem podrejenih organov opozori prodajalce mleka in konsumente, da se smejo v javnem prometu posluževati edino le meterske mere in vage, torej le litrov.

Kako imajo nemški liberalni listi radi dr. Tavčarja. Nemški listi so popolnoma zamlčali, da je imunitetni ošek drž. zbornice sklenil tudi dr. Tavčarja izročiti sodišču. »Rodoljub« je namreč pod dr. Tavčarjevim odgovornim uredništvom v št. 14. dne 21. julija l. 1900 prinesel neko notico, v kateri se je g. županu Andr. Debevcu iz Begunj očitalo nerealno gospodarstvo z obč. premoženjem. Dr. Tavčar se je za to notico sicer, ko je gosp. Debevec uležel tožbo, označil kot odgovornega, a se je potem takoj skliceval na svojo — imuniteto.

Umrli je v Gorici v 28. letu po kratki a zelo mučni bolezni učitelj g. Ant. Perc. Pokojnik služboval je v Kamnjah in zadnja leta v Avčah. Bil je pri ljudstvu jako priljubljen zaradi njegove miroljubnosti kot učitelj. N. v m. p. — Iz Mihotiča v Istri prihaja vest, da je ondi umrla učiteljica gđ. Ljubica Šepić. — V Ljubljani je umrla na sv. Petra cesti g. Marija Hiti.

Z vlaka skočil. V Zatičini je Janez Miklič iz Doba dne 15. t. m. precej vinjen vstopil v kupej 2. razreda s karto 3. razr. Ko ga je sprevodnik radi tega prijel, je Miklič skočil z vlaka in se zavalil po nasipu. Sprevodniku se je posrečilo pravočasno ustaviti vlak in ga petisniti nazaj na mesto, kjer se je pripetil dogodek. Mikliča so našli z zlomljeno nogo ter mnogimi praskami na obrazu. Prepeljali so ga v St. Vid in izročili zdravniški oskrbi.

Iz Idrije. Zadnjič ste poročali, menda po naši »Jednakopravnosti«, da je bila burja kriva, da je padel stolp požarne brambe, v katerem se suše cevi. Pravili so pa, da je bil ta stolp že silno preperel in zginit v znožju. Gospoda župana so na to opozorili in neki delavec je bil pripravljen s tovariši vse popraviti. Zahteval je za delo samo 20 K,

gospod župan pa jih je ponujal le 10. Ker niso skupaj prišli, je burja pripomogla k večjim stroškom. Res k sreči ni bilo takrat nikogar v bližini, da se ni pripetila kaka večja nesreča.

Volivni shod veleposesnikov v Furlaniji je za deželnozborsko dopolnilno volitev, ki se ima vršiti dne 22. t. m., sklenil, da se za kandidata postavi zopet conte Panigai, a baje s pogojem, da se nekako pobota z dr. Pajerjem. Za slučaj, ako bi conte Panigai tega ne hotel storiti, zjedini se pa za Hugona Lazzarija. Nekateri so hoteli staviti kot pogoj, da bi se moral conte Panigai pobotati tudi z — dr. Luzzatom. Ali zbrani posestniki so se izrekli proti takemu pogoju. Sicer pa je obdno mnenje, da bode conte Panigai na vsaki način izvoljen dne 22. t. m., ker ima za seboj veliko večino veleposesnikov furlanskih.

Občni zbor istrskega deželnega kulturnega sveta v Poreču bil je določen na 21. t. m., zdaj pa se je isti radi mnogih raznih »zaprek« preložil na 18. apr. t. l. Predsednik tega sveta, kakor tudi večina vsi člani istega so zagrizeni Italijani in najhujši nasprotniki tamošnjega našega naroda ter se vsled tega ne čudimo, da imajo vedno »zapreke«. Lansko leto se je tudi odgodil občni zbor na 14. februar, a prvotno je bil sklican na 12. istega meseca, torej za 2 dni, letos pa se je italijanskim oligarhom videlo umestno preložiti ga skoraj za celi mesec. Oh, da bi ne bilo teh — »zaprek«!

Nameravani anarhistički napad na o. kr. vojno mornarico. Dodatno k našemu sobotnemu poročilu poročamo še, da je vest o nameravanem anarhističkem napadu na avstrijske vojne ladije došla nareškega guvernerja od prefekta paduvskega, kjer je večja anarhistička družba. Prefekt je naznanil, da se v Trstu, na Reki in še v nekem drugem kraju nahajajo odposlanci te anarhističke družbe. Najprvo je bil določen atentat na puljski arzenal. V bližini »stabilimenta« v Trstu so našli dinamit.

Za žrtve tržaških nemirov dne 14. in 15. febr. je mestna občina tržaška dovolila 10.000 K. Zasebne zbirke so doslej dosegle svoto 2443 K 87 h.

Preiskava v Pulju. Z ozirom na nameravani atentat na avstrijsko vojno mornarico se v Pulju vrši obširna preiskava. Več italijanskih podanikov je bilo pri policiji že zaslišanih. Do včeraj popoldne je policija zaslišala 50 oseb. Posebno se preiskuje, kdo je ukradel dinamit.

Iz Pazina. V ponedeljek je bila volitev župana; izvoljen je zopet dosednji župan g. dr. Šime Kurelić.

Italijanski vohuni v Istri. »Edinost« prinaša tole zanimivo vest: Neki Slovenec, živč v nekem znamenitem mestu Italije, nam piše, da sta bila med delavci iz Italije, ki so delali na novi istrski železnici, nekaj časa tudi — dva italijanska oficirja! Dali sta res prišla razmetavat zemljo in graditi nasipe za novo železnico?! Morda, ali ne verujemo. Ali ju ni morda dovel semkaj kakov drug namen in sta izvolila metamorfozo od blesteče častniške uniforme, do slike, ki jo daje izstradani laški delavec, v ta namen, da sta laglje — delala?! Sedaj sta dva — delavca seveda že na varnem, v solnčni Italiji in v blesteči uniformi. — Tako naš zaupnik. Če je to, kar nam zatrja tu, resnično, potem vidimo zopet, kako zavezniška lojalnost Italije gre lepo dalje in vedno huje, Bog sam vedi, kdaj bo zadostno hudo, da začno gledati tudi oni, ki so si navadili zatiskati obe očesi, in ki bi jih dosedaj zatiskali tudi sto, ako bi jih imeli, pred vsem, kar si upajo čez veliko sem?! — O tem smo dobili danes v Trstu naslednje izvirno poročilo: Ta slučaj je znan tudi v Pulju. Te dni je odličen rodoljub iz Pulja pripovedoval v Trstu, da sta bila med delavci iz Italije res tudi dva preoblečena častnika, oborožena z geodetiškimi merili in aparati za fotografiranje, ter da sta fotografirala in premerila vse — istrske utrdbe. Zvedela je za to tudi slavna policija, pa, seveda, kakor vedno, prepozno — ko sta častnika z dragocenim svojim plenom že bila

na varnem. Bilo bi potrebno, da se v državi zboru enkrat vpraša ministra za notranje stvari, kaj misli o takih »delavcih«, in o tistih ital. ladjah, ki križarijo ob istrski obali, o raznih tatvinah dinamita, o katerih se govori, o zaboju bomb, ki je nedavno prispel, kakor divkajo vrabci na strehah, na tržaško pošto, kjer so ga zasačili itd., in hoče li omejiti brezprimerno gostoljubnost, ki jo uživajo v Primorju naši ljubi sosedi iz Italije.

Zaplenjena pesem Italijanski pesnik Annunzio je zajahal političnega Pegaza ter napisal za »zatirane« tržaške in primorske Italijane hujkajočo pesem, ki se je razširila v nebroj iztisih. V Trstu je bila zaplenjena.

Prememba posestva G. Jož. Kostanjevec, učitelj, je kupil od Vidic & Comp. hišo št. 33 na Tržaški cesti v Ljubljani.

Branilska cesta. Cesta po Braniški dolini je gotova do Lisjakov. Podjetnik Lurban iz Šempasa bo nadaljeval delo, da se isto skoni kmalu prej.

Dvojen poskus samomora. 32letni Miha Grapulin je prišel v soboto k goriški policiji, rekoč, da se predstavi sam, ko ga iščejo zaradi raznih izvršenih zločinov. Iz Grapulinevega govora so pa na policiji spoznali, da se revežu meša. Ko so izvedeli za njegovo stanovanje, ga je spremljal neki stražar domov. Grapulin ostal je doma; vzel je pa v roke nož ter ga je zaporedoma poljubljaj. Ko je bil sam, ranil se je dvakrat z nožem v leva prsa ter si prizadejal še precej globoke rane. Potem pa se je hotel obesiti. Zaušvši mati neki ropot, posrečilo se jej je rešiti sina.

Nesreča. Mestni ubogi v Ljubljani Jože Ham si je v ubožnici zlomil nogo.

Najnovejše od raznih strani. Grozno dejanje 74letnegastarca. 74letni umirovljeni stražnik Freund, ki je v Berlinu stanoval pri oženem svojem sinu, je zasledoval 23letno sinovo ženo. Ker se ta ni hotela ozirati na njegove podle predloge, je 74letni stari nanjo ustrelil in jo težko ranil. Nato je samega sebe ustrelil. Težko ranjena žena je skočila skozi okno na cesto in se nevarno pobila. — Svojega moža je hotela umoriti v Budimpešti neka Franciška Tihou na način, da je v času, ko je spal, zakurila v peč s kuhinjski in dimnik zamašila. — Epidemija tifusa se širi v Siratovu. Vse bolnice so prenapolnjene. — Most se je podrl. Včeraj se je v Zenti podrl most, ki vodi preko Tise. Tramovi so razbili nek transportni parnik. — Požar v luki. V Hobokenu je požar v luki uničil več ladij. Skode je okolu enega milijona dolarjev. — Ustrelil je v Plauen, kakor se iz Lipskega poročila, igralec Wedel hčerko gledališkega »vratelja«, s katero je imel ljubavno razmeje, in potem samega sebe. — Agent izginil. Generalni agent budimpeštanske zavarovalnice »Transilvania« Stefan Kossuth, so-rodnik poslanca Kossutha, je izginil — Zlato sabljo bodo lrci poslali Delareyu.

V katoliško cerkev prestopila je na Dunju 10. t. m. protestantska pisateljica J. Zink-Maishof, ki je v svojih najnovejših spisih jasno izražala svoje katoliško mišljenje. Pripravljala za krst in sv. obred izvršil je dvorni pridigar o. dr. Celestin Wolfgruber, zakramenta sv. R. Tellea in sv. birme jej je pa podelil pomožni škof dr. Schneider.

Vzgojila 22 sirot. V Fredericktownu stanujeta zakonska Wiliam McClure, ki se lahko ponašata s tem, da sta vzgojila 22 sirot v svojem zakonskem življenju, v katerem sama nista imela otrok. Vzela sta namreč za svoje 14 dečkov in osem deklic in jih dala v šolo r lastne stroške.

Velik vihar v Texasu. Dne 27. in 28. febr. je divjal po vsem zapadu velikanski vihar, kakršnega ne pomnijo že dolgo, dasi divjajo tod v tem času navadno vsako leto prav hudi viharji. Vse telegrafске in telefonske žice so potrgane in zato je nemogoče dobiti natančnejših poročil. Vsi vlaki iz zapada imajo velike zamude, nekateri so pa sploh izostali. Najhujše je trpelo pod viharjem mesto Texas. Mnogo ljudi je ponesrečilo in število žrtev ni še natančno znano. Velikansko škodo pa imajo farmerji, katerim je uničil vihar zlasti mnogo živine.

Ogoljufovani milijonar. Nedavno so časopisi poročali, da je kupil ameriški milijonar od nekega pariškega trgovca z umetninami pravo Ticijanovo sliko Matere Božje. Dal je za podobno baje 175.000 dolarjev. Sedaj pa poročajo, da je slika ponarejena in da ni imel Ticijan pri njej ničesar opraviti. Pariški trgovec je torej ameriškega milijonarja prav grdo oskubil.

Maščevanje neuslišane snubača. Henrik Meyerer v Čikagi je postal žrta zavrženega snubača. Meyerer je živel kot

zasebnik skupaj s svojimi tremi hčerkami: Rožo, Emo in Marijo. V najmlajšo, 20letno, se je zaljubil 22letni stenograf Geo. L. Charlerose in deklica mu tudi ni bila sovražna. Nikakor ga pa nista mogli trpeti starejši dve sestri in sta tudi pogovorili očeta, da je snubitev odklonil in prepovedal Charleroseju vstop v hišo. To je mladenič gnalo v obup. Sklenil se je nad celo rodbino krvavo maščevati. Sel je v stanovanje Meyererja. Roza mu je odprla vrata v kuhinjo. Hipoma je potegnil revolver in ustrelil deklico v spodnji del života. Potem je naglo vstopil v sobo in ustrelil starega Meyererja v prsi, da se mož takoj zgrudil mrtev na tla. Ko je priskočila srednja sestra na pomoč očetu, je pomeril in tudi Emo ustrelil. Prizanesel je edino le svoji ljubici. Ko so tri njegove žrtve ležale v krvi na tleh, je stopil pred zrcalo in se pomeril v glavo. Bil je takoj mrtev. Najmlajša Marija, njegova nevesta, je hotela iz strahu skočiti skozi okno, vendar ni njej nič zalega storil.

Padel v hudičovo olje. V Hammondu je Frank Spencer, vslužben pri Grasselli Chemical kompaniji v tem mestu, padel v veliko posodo, napolnjeno s hudičevim oljem. Nobeden njegovih tovarišev ni bil zraven, ko se mu je pripetila nesreča, in plaval je že nekaj časa semtertja v kadi, predno so delavci slišali njegovo vpitje. Ko je prišla pomoč in so ga potegnili ven, je začela kar padati od njega obleka in z njo celi kosi mesa. Spencer je trpel grozne bolečine. Če tudi ni mesta na njegovem telesu kamor ni segla huda tekočina, je vendar en dan še živel.

Kupil celo mesto. Iz Pittsburga se poroča: J. W. Garland, predsednik Garland Chain kompanije, ki izdeluje železne verige in ima že velike delavnice v Ranki, je kupil celo mesto Moraviah, v Lawrence county, na progi Pittsburg & Lake Erie železnice in poleg tega še 600 akrov zemlje v bližnji okolici. Cena vsemu je bila 300.000 dolarjev. Na kupljeni zemlji se bo začela nova industrija in zidalo se bo tudi novo mesto. Ime Poravia se bo spremenilo v West Pittsburg. Staro mestice ima sedaj približno sto hiš.

Trije bratje v nevarnosti. Trije bratje, rudarji Jurij, Ivan in Mart. Stakumus so zasuti v jami v Pottsville. Pa. 25. febr. zvečer ob devet uri je bilo še čuti njihovo trkanje na pomoč. Rešilna dela so se nadaljevala vso noč. Trdi se, da so rešili vse.

Umor in samomor. Učitelj Fletcher Barnett v Decatur Ill v Ameriki je prišel v šolsko sobo učiteljice Eve Wiseman in jo je ustrelil. V razburjenosti je ustrelil tudi jednega učenca. Potem je ustrelil sebe v glavo, a ker se ni zgrudil na tla, je bežal ves prestrašen po stopnicah. Ko je dospel na dvorišče, se je ustrelil še enkrat v prsi, a se še vedno ni zgrudil na tla. Nato je naglo odtrgal z vodnjaka pokrov in se vrgel notri. Učitelj je bil v učiteljico zaljubljen in ker ga ta ni marala, je izvršil ta strašni zločin.

Društva.

(Občni zbor gostilniške zadruge.) Dne 18. t. m. je imela zadruga tukajšnjih gostilničarjev svoj občni zbor. Udeležba bila je jako pišla. Po prečitaniu zapisnikov prebralo se je poročilo o letnem delovanju zadruge, iz katere je posneti, da je sprejela zadruga preteklo leto 145 vlog. Računski zaključek izkazuje preteklo leto 807 K dohodkov in 654 K 14 h stroškov, torej prebitka 152 K 86 h. Skupno premoženje znaša 1459 K 57 h. Računski zaključek se brez ugovora odobri. Ker je načelnik gospod Ivan Tosti odpovedal se načelnstvu, izvoljen je bil gospod Poch načelnikom, g. Fric Novak podnačelnikom, gospodje Dax, Štepic, Vospersnik in Kenda odborniki, g. Jamnik pa namestnikom. Radi točke »naložitev društvenega premoženja« vname se živahna debata, preko katere točke se pa na pouk gospoda obrtnega komisarja preide na dnevni red. — Zadruga sklene, da pristopi društvu »Kranjska obrtna zveza«, odkloni pa pristop k »Društveni godbi« na predlog gg. Daxa in Poeka. — Dalje se sklene, da se ustanovi bolniška blagajna za mojstre (gostilničarje) in posle. Po kratkih opombah se občni zbor zaključuje.

(Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Konjicah) ima svoj občni zbor dne 23. marca t. l. ob 3. uri popoldne v čitalniških prostorih — Istotam se priredi v korist te družbe koncert v soboto dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer.

Darovi.

Za tukajšnjo dobropoljsko požarno brambo so darovali naslednji p. n. gg.: Andrej Ramovec, župnik 100 K, Kranjska hranilnica 100 K, Josip Žagar, kapelan 10 K, Franc Jaklič, učitelj in dež. poslanec 10 K, Josip Steh, posestnik, trgovec in župan v Podgori 20 K, Matija Tiselj, posestnik v Zdenški vasi 10 K, Franc Žnidaršič, posestnik v Zdenški vasi 10 K, Franc Trpin, posestnik v Zdenški vasi 7 K, Franc

Erčul, posestnik v Zagorici 6 K. — Vsem dobrotnikom se iskreno zahvalujemo za prostovoljne darove in kličemo: Bog vam poplati stotero, kar ste darovali našemu društvu. Ose farane, ki se do sedaj še prav nič niso spomnili našega društva, pa prosimo, da se potrudijo razveseliti odbor požarne brambor s kakim malim prispevkom, seveda vsak po svoji moči. Vsak najmanjši dar se sprejme z največjo hvaležnostjo. — Odbor prost. gasil. društva.

Telefonska in brzojavna poročila.

Volitve na Goriškem.

Tolmin, 20. marca. Pri današnji dopolnilni volitvi v goriški dež. zbor je bil **Lapana** izvoljen poslancem katoliško narodne stranke. Dobil je 49, Gabršček 15 glasov. Tonkli 2 glasova.

Sežana, 20. marca. Treo 43, Fabiani 14, Sila 1 glas.

Dunaj, 20. marca. Ministerski predsednik Körber je včeraj odgovarjal na interpelacijo dr. Šusteršiča in tovarišev v zadevi volitve v bolniško blagajno v Kranju in v zadevi premoženjske uprave pri tej blagajni. Rekel je, da je dež. vlada v Ljubljani glede pravočasne volitve in revizije že storila korake. V zadevi od načelnika okrajne bolniške blagajne sistirane volitve se je vložila pritožba, ki se bo rešila instancijskim putem, zato ne more danes razmotrivati pravnega vprašanja, ki je podlaga tej pritožbi.

Dunaj, 20. marca. Poslanec Vencajz je danes vložil peticijo za državno podporo vsled povodnji oškodovanim Barjanom.

Dunaj, 20. marca. (C. B.) Zbornica nadaljuje razpravo o srednjih šolah. O galskem šolstvu je govoril poslanec Petelenz, za njim je pa poslanec Pražak izražal nejevoljo čeških poslancev nad izjavo naučnega ministra glede ustanovitve novih srednjih šol. ter izjavil v ime svojih tovarišev in Jugoslovanov, da bodo iz zahtev po višjih šolah, ki izhajajo iz resnične kulturne potrebe, izvajali političke posledice.

Dunaj, 20. marca. Glasovanje o Stürkghovi resoluciji v zadevi celjskega vprašanja bo v drž. zboru jutri. Katoliški centrum je sklenil glasovati za Stürkghovo resolucijo, toda istočasno uložiti predlog, naj se slovenski gimn. razredi v Celju opuste še-le tedaj, ako sta se o tem oba naroda zjedini. Danes so se vršili živahni dogovori v zadevi celjske gimnazije med laškimi in slovenskimi poslanci.

Dunaj, 20. marca. Poslanec Bielecky se je odločil, da ne odloži državnoborskega mandata.

Dunaj, 20. marca. Poslanec Breiter je vložil danes v drž. zboru interpelacijo v zadevi izгона slovenskih avstrijskih dijakov iz Nemčije. Breiter zahteva, da v slučaju, ako intervencija ostane brezuspešna, izženo iz Avstrije vsi nemški dijaki, ki so državljani Nemčije.

Dunaj, 20. marca. Razširila se je vest, da bo vsenemški poslanec Stein pozval mladočeškega poslanca dr. Dyka na dvoboj, ker mu je Dyk očital, da je brezčasten človek. Včeraj je Stein prišel v zbornico s pasjim bičem in je pravil, da bo Dyka pretepel. Nekaj minut pozneje je prišel v zbornico Dyk. Nasprotnika sta se merila s srditimi pogledi. Dyk je nekaj časa potem odšel in se vrnil z revolverjem. Dyka spremlja krepak postrešček, rodoh Čeh. V tej zadevi bo vložena interpelacija. Dyk je Steinovima odposlancema izjavil, da napram Steinu nič ne prekliča in da ga smatra za takega, kakor ga je označil.

Dunaj, 20. marca. Afera Stein-Dyk se tudi danes ni rešila ni s pasjim bičem, ni z revolverjem. Stein je tudi danes prišel v zbornico s pasjim bičem, dr. Dyk z revolverjem. Marsikdo se spominja pri tej priliki na afero Stein-Šusteršič. Mladočehi žanjejo sedaj od Vsenemcev zahvalo, da so takrat po Kramaru pomagali Vsenemcem. Sedaj se prepričujejo, kako pošteni so Vsenemci.

Dunaj, 20. marca. Jutri bode zadnja seja državne zbornice pred velikonočnimi počitnicami.

Trst, 20. marca. Na praznik sv. Jožefa je bral v Riemanjih dr. Požar pred nepreglednim narodom glagolsko sveto mašo.

Celovec, 20. marca. Benediktinski samostan je kupil nemški viteški red.

Budimpešta, 20. marca. (C. B.) Finančni minister je predložil zakonsko osnovo glede konvertiranja ogrskega državnega dolga.

London, 20. marca. Methuenu se obrača na bolje, vendar ni izključeno, da bo potrebno odrezati mu nogo.

Dunajska borza

dné 20. marca.

Skupni državni dolg v notah	101.66
Skupni državni dolg v srebru	101.35
Avstrijska zlata renta 4%	120.85
Avstrijska krona renta 4%	99.25
Ogerska zlata renta 4%	119.90
Ogerska krona renta 4%	97.55
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1628.00
Kreditne delnice, 160 gld.	695.25
London vista	240.05
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.32
20 mark	23.46
20 frankov (napoleonor)	19.11
Italijanski bankovci	93.45
C. kr. cekini	11.33

Zitne cene

dné 17. marca 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov

Pšenica za pomlad	K 9.23 do 9.24
" " maj	" 9.23 " 9.23
" " jesen	" " " "
Rž za pomlad	7.57 " 7.59
" " maj	7.51 " 7.52
Koruzna za maj-junij	5.52 " 5.53
Oves za pomlad	7.64 " 7.66
" " oktober	7.67 " 7.68

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 9.15 do 9.16
" " maj	" 9.16 " 9.17
" " oktober	" 8.21 " 8.27
Rž za april	7.43 " 7.44
" " oktober	6.83 " 6.84
Oves za april	7.43 " 7.44
" " oktober	6.15 " 6.14
Koruzna za maj	5.24 " 5.25
" " julij	5.37 " 5.38

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
18. 9. zveč.	738.2	5.3	sl. jug	del. oblac.	
19. 7. jut.	738.6	0.0	brevet.	jasno	0.0
2. popol.	736.4	15.9	"	"	"
19. 9. vveč.	736.2	6.5	sl. jug.	jasno	
20. 7. jut.	736.6	0.8	sl. svzh.	jasno	0.0
2. popol.	733.7	15.7	sr. jzh.	"	"
Srednja temperatura torka 5.3°, normale: 4.0°.					
Srednja temperatura srede 7.5°, norm.: 4.2°.					

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dné 7. marca do dné 15. marca.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg	1.30	Pšenična moka 100 kg	32.60		
" II. " " "	1.10	Koruzna " " "	17.00		
" III. " " "	1.00	Ajdova " " "	27.50		
Telečje meso " " "	1.40	Fizol, liter " " "	30.00		
Prasičje " sveže " " "	1.50	Grah, " " "	50.00		
" prek. " " "	1.80	Leča, " " "	20.00		
Koštrunovo meso " " "	1.00	Kaša, " " "	20.00		
Maslo " " "	2.40	Ričet, " " "	14.00		
Surovo maslo " " "	2.20	Pšenična " 100 kg	21.40		
Mast prasičja " " "	1.50	Rž " " "	16.00		
Slanina sveža " " "	1.40	Ječmen " " "	14.80		
" prekajena " " "	1.60	Oves " " "	17.00		
Salo " " "	1.30	Ajda " " "	14.40		
Jajce, jedno " " "	—	Proso, belo, " " "	15.60		
Mleko, liter " " "	—	" navadno " " "	13.00		
Smetana, sladka liter " " "	—	Koruzna " " "	12.50		
" kisl. " " "	—	Krompir " " "	4.40		
Med " " kg	—	Drva, trda, m³ " " "	8.20		
Piščanec " " "	1.40	" mehka, " " "	5.50		
Golob " " "	—	Seno, 100 kg " " "	7.60		
Raca " " "	—	Slama, " " "	7.00		
Zajec " " "	—	Stelja, " " "	—		

355 1-1

Tužnim srcem javljam, da je najin iskreno ljubljani sinček

Slavček

po kratki, mučni bolezni danes ob 5. uri popoldne v dobi 6 mesecev preselil se v boljše življenje.

Pogreb bo v petek, 21. t. m., ob 3. uri popoldne.

Mengeš, dné 19. sušca 1902.

Franc Kos,
c. kr. stražmojster, in
Marija Kos rojena **Kašman.**

356 1-1

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ob nenadni smrti našega nepozabnega nam sina, gospoda

Alojzija Žebre

na katerikoli način izkazali iskreno sočutje, ter vsem on m, ki so pribiteli od blizu in daleč, da izkažejo zadnjo čast pokojniku, ter ga v tako ogromnem številu spremili na njegovem zadnjem potu, osobito gg. pevcem za gniljive, v srce segajoče pesmi žalostinke, kakor tudi za poklonjene prelepe vence izreka svojo globoko, najiskrenejšo prisrčno zahvalo

rodbina Žebre.

V Kranju, dné 18. marca 1902.

Naznanilo.

Jaz podpisani Anton Zarnik, posestnik in trgovec v Krtini, naznanjam s tem, da nisem plačnik za dolgove svojega sina **Josipa Zarnika**, ki obiskuje Mahrovo trgovsko šolo.

V Ljubljani, 20. sušca 1902.

358 1-1 **Anton Zarnik.**

Bronza, tekoča, v poljubni boji, je najboljša in najpripravnejše sredstvo za poliranje in broniranje vsakovrstnih predmetov ter daje najboljši leskin trajnost. Tudi **bronzni prašek** se dobiva v prodajalnicah oljnatih barv trdke **BRATA EBERL v Ljubljani**, Františkanske ulice.

Vnanja naročila po povzetju. 228 2 12-8

Nova hiša,

z nekoliko posestvom, v bližini velikih tovarn, pripravna za gostilno ali drugi obrt, je pod ugodnimi pogoji na prodaj. 354 6-1

Kje, pové upravništvo »Slovenca«.

16letnega dečka

krepkega in poštenih starišev, sprejme takoj v pouk **Val. Rihar**, strojarski mojster v Polhovem Gradcu. 311 3-3

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponi-ju gospodu lekarnarju **G. Piccoli-ju** v Ljubljani **prisrčno zahvalo** za doposlane Jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu z diplomom dné 27. novembra 1897 podelili naslov »Dvorni založnik Nj. svetosti«.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo boleham v **G. Piccoli-jevo želodčno tinkturo**, katera krepi želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje

G. Piccoli, lekarnar »pri angelu« v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tinktura za želodec pošilja izdelovatelj v skatljah po 12 stekleničic za gld. 1.26 a. v., po 24 stekl. za gld. 2.40, po 36 za gld. 3.50, po 70 za gld. 6.50, po 110 za gld. 10.30. — Poštino mora plačati p. n. naročnik. III. 5 25-6

Mednarodna panorama

umetni zavod I. vrste, v pritličju meščanske hiše. Vhod s Pogačarjevega trga. Ljubljanska umetna razstava I. vrste. Fotoplastiška potovanja po celem svetu v popolni istini.

Razstavljeno le do sobote 22. marca:

Šesto zanimivo

potovanje po Angleškem.

Noben drugi umetni zavod nima toliko priznanj in častnih odlikovanj. Milijoni interesentov obiskujejo vsako leto te potovalne, izobraževalne zavode. Naj bi ne bilo nobene mesta brez take panorame.

Pojasnila gledé snovanja filijalk so tu radevolje na razpolago.

Odprto vse dni, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. zjutraj do 9. zvečer. 352 1-1

Talanda

Ceylonski čaj

je jedernat, 165 15-11

blagodišeč,

čist.

Štv. 1 v zavojih à K —20, K —50, K 1.25

Štv. 2 " " —24, " —60, " 1.50

Štv. 3 " " —32, " —80, " 2.—

Je napredaj v vseh boljših špeceriljskih trgovinah.

Blago za moške

obleke

doskin, pervien, kamgarn, loški ševijot, lovski loden se najugodnejši kupi ali naroči iz suknene pošiljateljske trgovine

272 5-4

R. MIKLAUC

Ljubljana, Špitalske ulice št. 5

Vzorci na zahtevanje, poštnino prosto.

Adler-samopisni stroj

320 3-2

Neposrednje vidna pisava. Stalnost. Hitrost v pisanji največja. Največja moč v preboju. Lahno vdarjanje na tipke.

Cenike pošilja brezplačno in franko

Jan. Jax in sin

trgovina s šivalnimi stroji

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri izžrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 25